

DEMİR VE METAL SEKTÖRÜ

***BU RAPOR KAYNAKÇADA BELİRTİLEN GÖSTERGELERDEN VE YAYINLARDAN DERLENMİŞTİR.**

İÇİNDEKİLER

DEMİR VE METAL SEKTÖR RAPORU

1. SEKTÖRÜN GENEL DURUMU

- 1.1.Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki Durumu**
- 1.2.Sektörün Türkiye’deki Genel Durumu**
- 1.3.Sektördeki Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler**
- 1.4. Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler**
- 1.5.Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler**
- 1.6.Sektörün Kapasite Kullanımı**
- 1.7. Sektörün Üretim ve Katma Değeri**
- 1.8. Sektörün Cirosu**
- 1.9. Sektörün Ar-Ge Faaliyetleri**
- 1.10. Sektörün Dış Ticareti**
- 1.11. Sektörün Maliyet Bileşenleri**
- 1.12. Sektörün 2013-2023 Projeksiyonu**

2.SEKTÖRÜN SON 6 AYLIK DEĞERLENDİRMESİ

- 2.1.Son Dönemdeki Sektöre İlişkin Türkiye ve Dünyadaki Gelişmeler**
- 2.2.Sektörün Üretim Endeksi Değerlendirmesi**
- 2.3.Sektörün Kapasite Kullanım Oranı Değerlendirmesi**
- 2.4.Sektörün İhracat ve İthalat Değerlendirmesi**

3. SEKTÖRÜN SWOT ANALİZİ

- 3.1. Sektörün güçlü yönleri ve fırsatlar**
- 3.2. Sektörün zayıf yönleri ve tehditler**

4.SEKTÖR 2023 HEDEFLERİ

DEMİR VE METAL

Mevcut durum itibariyle Türkiye, dünyadaki 66 çelik üreten ülke arasında 8. sırada, Avrupa'daki çelik üreticileri arasında ise Almanya'dan sonra 2. sırada yer almaktadır. Bu sıralamalar, Türkiye'nin demir çelik üretiminde belli bir seviyeye geldiğini göstermesi açısından büyük önem taşımaktadır.

2013 yılı itibariyle, üretiminde ve ihracatında düşüş gözlenen Türkiye demir çelik sanayinin ithalatı bir önceki yılın dönemine göre artış göstererek dış ticaret açığının artmasına sebep olmuştur.

Türk demir çelik sektörü, 2013 yılının ilk yarısında, 17,4 milyon tonluk üretimiyle 2012 yılı verilerine kıyasla (17,9 milyon ton) ham çelik üretimini % 2,9 azaltmıştır. Bu performansıyla Türkiye Dünya Ham Çelik Üretim sıralamasında ilk 10 ülke arasında yer almıştır. Sektör, 2013 yılı ilk yarısında 8,5 milyar dolarlık ihracat ve 13,2 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir.

Demir ve demir dışı metaller sektörünü;

- Türkiye'nin en büyük 1000 sanayi kuruluşu listesindeki 74 kuruluş,
- Türkiye'nin en büyük 500 şirketi listesindeki 29 şirket,
- Türkiye'nin en hızlı büyüyen 100 şirketi listesindeki 2 şirket

temsil ediyor.

Demir ve demir dışı metaller sektörü 2013 yılında;

- 22,6 milyar \$ ihracat,
- 28,5 milyar \$ ithalat

yaptı.

Demir ve demir dışı metaller sektörünün Türkiye'nin toplam ihracatı % 14,9, ithalatı % 11,3'tür.

1. SEKTÖRÜN GENEL DURUMU

1.1.Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki Durumu

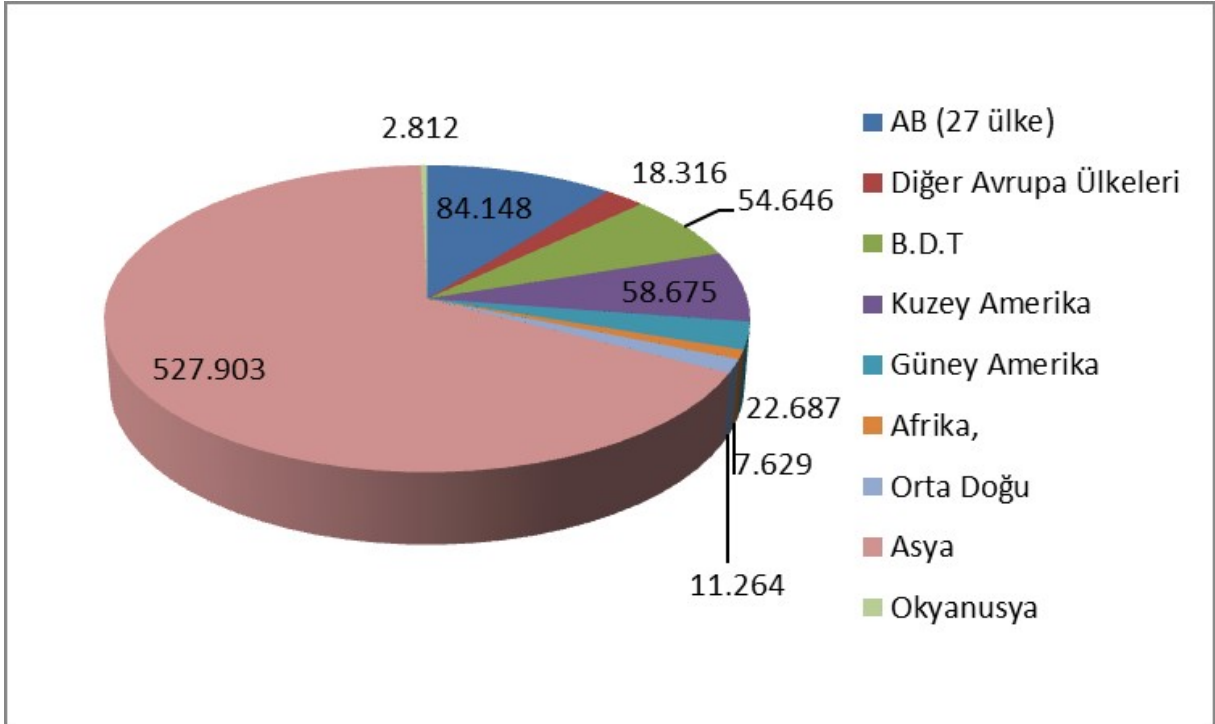
2013 yılının ilk yarısı itibariyle, dünyada 62 üretici ülke, toplam 788 milyon ton ham çelik üretimi gerçekleştirmiştir. Asya ve Orta Doğu dışındaki tüm bölgelerde üretimde azalmalar gözlenirken, Asya %5,65, Orta Doğu % 0,48 oranında üretimini artırmıştır.

Dünya Ham Çelik Üretimi (Bin Ton)¹

	2012-6 ay	2013-6 ay	% değişim
AB (27 ülke)	88.803	84.148	-5,24%
Diğer Avrupa Ülkeleri	19.082	18.316	-4,01%
B.D.T	56.713	54.646	-3,64%
Kuzey Amerika	62.727	58.675	-6,46%
Güney Amerika	23.624	22.687	-3,97%
Afrika,	7.763	7.629	-1,73%
Orta Doğu	11.210	11.264	0,48%
Asya	499.657	527.903	5,65%
Okyanusya	2.854	2.812	-1,47%
Dünya (62 ülke)	772.432	788.079	2,03%

En fazla üretim Asya Bölgesinde yapılırken, sırasıyla onu Avrupa Birliği Ülkeleri, Kuzey Amerika ve Bağımsız Devletler Topluluğu izlemiştir.

Dünya Ham Çelik Üretiminde Bölgelerin Payı (Bin Ton)

¹ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/demircelik-sektor-raporu--24102013100707.pdf>

Tüketim açısından bakıldığında dünya çelik tüketimi 2011 yılında 1380,9 milyon ton olurken 2012 yılında 1409,4 milyon ton olması beklenmektedir. Diğer taraftan, OECD uzmanlarının 2012 ve 2013 yılına ait bölgesel olarak tüketim tahminleri aşağıdaki tabloda özetlendiği gibidir.

Bölgesel Çelik Tüketim Miktarları (Nihai Mamül)

	Milyon ton			%		
	2011	2012*	2013*	11/10	12/11	13/12
Dünya	1.380,9	1.409,4	1.454,9	6,2	2,1	3,2
AB (27)	153,1	144,5	148,1	5,9	-5,6	2,4
Diğer Avrupa	33,2	34,4	36,0	12,7	3,8	4,5
CIS	54,8	55,2	57,4	13,8	0,8	3,9
NAFTA	121,3	130,4	135,1	9,0	7,5	3,6
Merkez ve Güney Amerika	45,7	47,4	50,4	2,6	3,8	6,3
Afrika	23,9	25,3	27,3	-3,4	5,8	7,7
Orta Doğu	48,2	49,9	52,8	2,9	3,5	5,9
Asya ve Okyanusya	900,6	922,2	947,9	5,9	2,4	2,8
Çin	623,9	639,5	659,2	6,2	2,5	3,1

Kaynak: OECD *tahmini

Gelişmiş ülkelerde çelik talebinin bir önceki yıla göre % 0,3 azalması beklenirken, gelişmekte olan büyüyen ekonomilerde % 3 artması öngörülmüştür. 2013 yılında ise Çin dışında dünya tüketiminin % 3 artması beklenmektedir.

Küresel Çelik Talebi

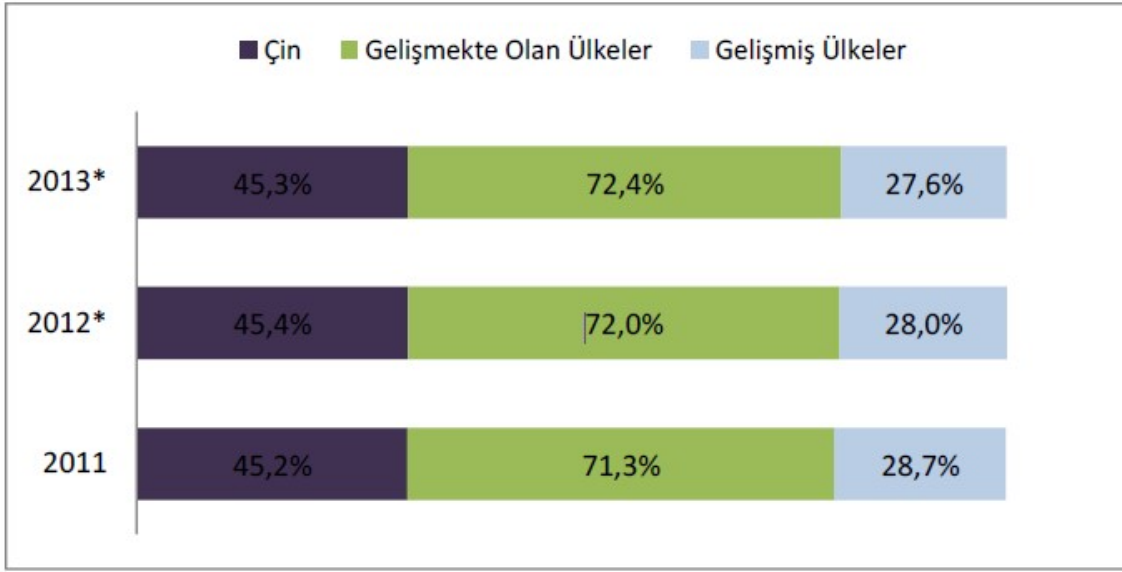
	Milyon Ton			%		
	2011	2012*	2013*	11/10	12/11	13/12
Dünya	1.380,9	1.409,4	1.454,9	6,2	2,1	3,2
Çin hariç Dünya	757,0	769,9	795,6	6,3	1,7	3,3
Gelişmiş Ülkeler	395,6	394,6	402,1	6,2	-0,3	1,9
Gelişmekte Olan Ülkeler	985,2	1014,8	1052,8	6,3	3,0	3,7
Çin hariç Gelişmekte Olan Ülkeler	361,4	375,3	393,5	6,4	3,9	4,9

Kaynak :OECD *

*Tahmini

Dünya çelik tüketimindeki payları incelediğimizde 2013 yılında en büyük payı % 72,4 ile gelişmekte olan ülkelerin, % 45,3'lük payı Çin'in, %27,6 lık payı ise gelişmiş ülkelerin alacağı tahmin edilmektedir.

Gelişmiş Ülkeler, Gelişmekte Olan Ülkeler ve Çin'deki Çelik Tüketim Payları

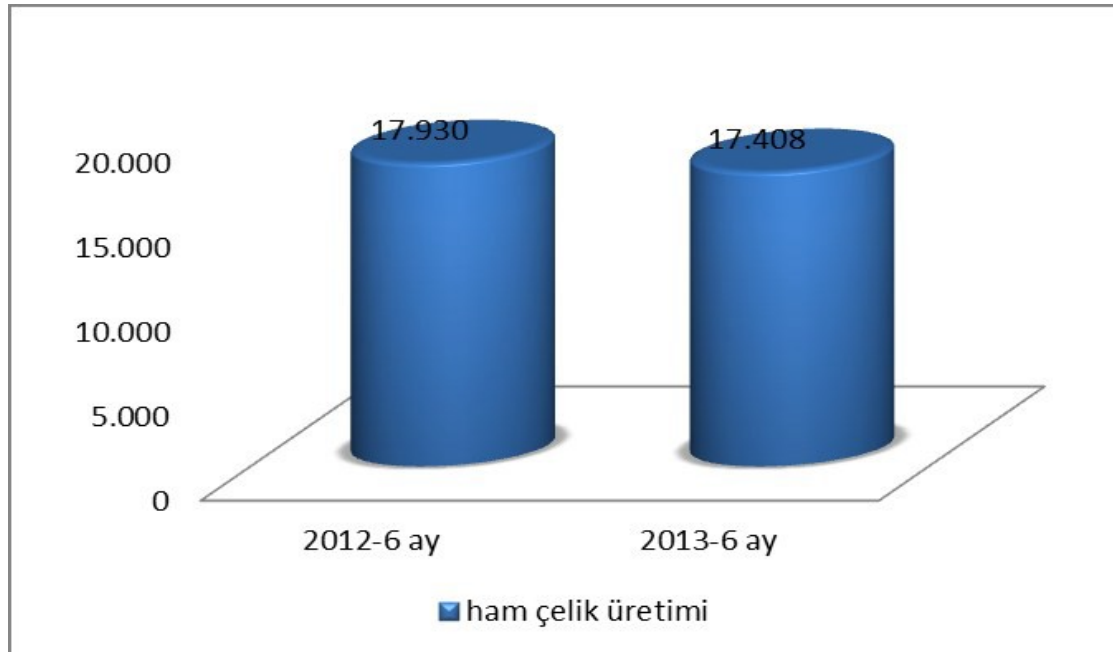
Kaynak :OECD 2012

*Tahmini verilerdir.

1.2.Sektörün Türkiye'deki Genel Durumu

2013 yılı ilk yarısı itibariyle 17,4 milyon tonluk üretim gerçekleştiren Türkiye Çelik Sektörü, bir önceki yıla göre (17,9 milyon ton) ham çelik üretimini % 2,9 azaltmıştır. Üretimdeki zayıflamaya rağmen Türkiye, dünya ham çelik üretim sıralamasında, ilk 10 ülke arasında 8. sıradaki yerini korumuştur.

Türk Demir Çelik Sektörü Ham Çelik Üretimi (Milyon Ton)

Kaynak: TÇÜD

1.3.Sektördeki Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler

2013 yılı il 6 aylık dönem için, kütük üretimi miktar bazında % 2,5 oranında azalırken, 13,1 milyon ton olarak kaydedilmiş, slab üretimi ise, % 4,3 oranında azalışla 4,3 milyon tona gerilemiştir.

Türkiye'nin Ürünlere ve Yöntemlere Göre Ham Çelik Üretimi (1000 ton)

	2012-6 ay	2013- 6 ay	% Değişim (13/12)
Kütük	13.461	13.131	-2,5
Slab	4.469	4.277	-4,3
TOPLAM	17.930	17.408	-2,9
EAO	13.558	12.275	-9,5
BOF	4.372	5.133	17,4
TOPLAM	17.930	17.408	-2,9

Kaynak: TÇÜD

Nihai mamül üretim ve tüketim değerlerine bakıldığında TÇÜD istatistiklerine göre Türkiye'nin üretim artışının tüketim artışının gerisinde kaldığı anlaşılmaktadır. Yılın ilk yarısında Türkiye'nin toplam nihai mamul üretimi önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 4.1 artışla 17.64 milyon tona ulaşırken, söz konusu dönemdeki nihai mamul tüketimi % 7.5 artışla 14.77 milyon tona çıkmıştır.

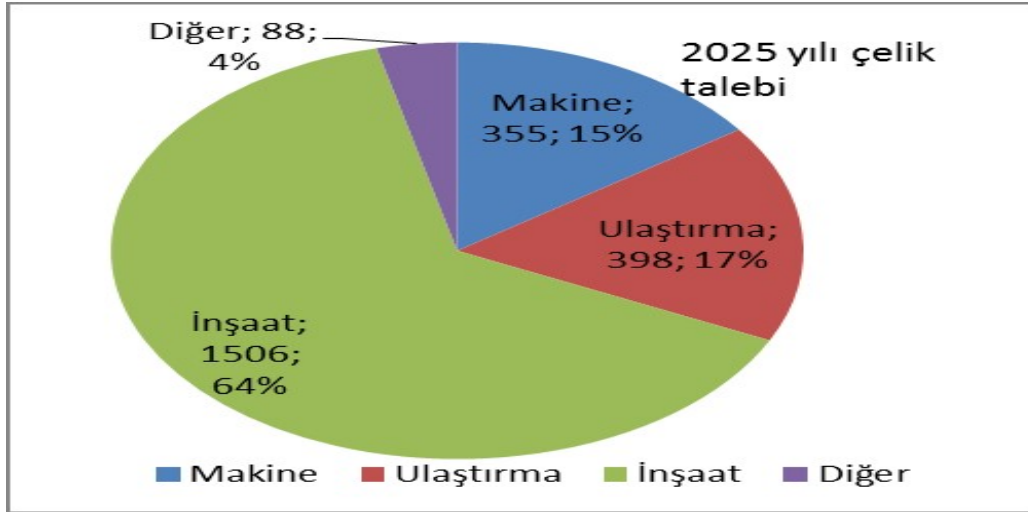
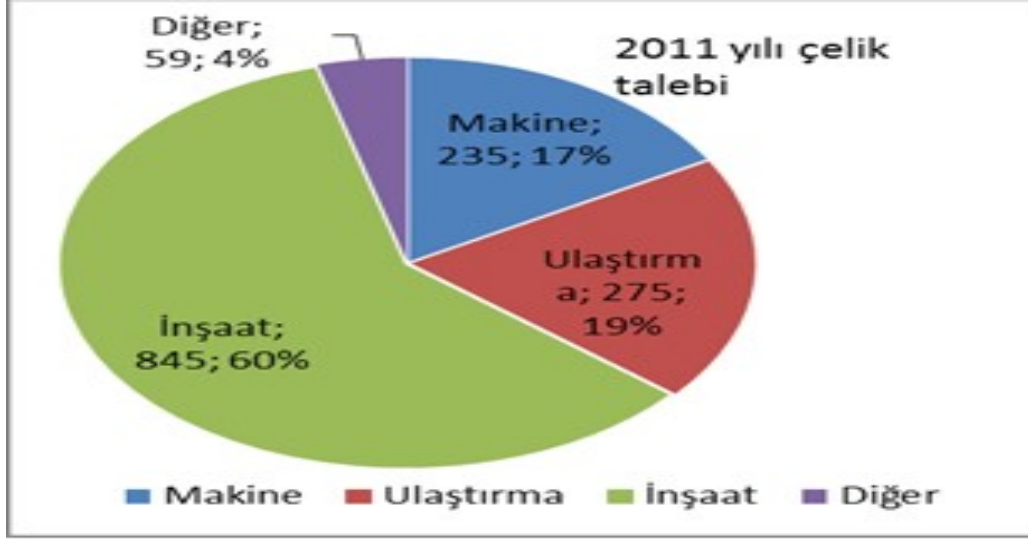
Diğer taraftan, yılın ilk yarısında, Türkiye'nin uzun mamul üretimi yıllık bazda % 1.1 artışla 12.78 milyon tona çıkarken, uzun mamul tüketimi % 8.2 artışla 7.71 milyon tona yükselmiştir. Yassı mamulde ise, ilk altı aylık dönemde üretim artışı dikkat çekmektedir. Yılın ilk yarısında, Türkiye'nin yassı mamul üretimi, önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 13 gibi bir oranda artış göstererek 4.86 milyon tona ulaşmış, ancak söz konusu dönemdeki yassı mamul tüketimi % 6.7 artışla 7 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir. (Türkiye Çelik Üreticileri Derneği, 2013)

1.4. Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler

Demir çelik sektöründe, başta inşaat ve otomotiv olmak üzere, boru, profil, dayanıklı tüketim eşyası, yakıt araç ve gereçleri imalatı, tarım araçları imalatı, teneke tüketicileri ile gemi inşaa sektörüne yönelik üretim yapılmaktadır. Bu sektörlerdeki gelişmeler demir çelik sektörünü doğrudan etkilemekte, demir çelik sektöründe kaydedilen ilerlemeler de bu sektörleri etkilemektedir.

Demir çelik sektörünün aşağıda belirtilen sektörlerle ilişkisi dikkate alındığında, dünya çelik talebinin 2025 yılında 2,3 milyar ton olması beklenmektedir (Metal Bulletin Research,2012).

Sektörel Çelik Kullanımı (Milyon Ton)

Bununla birlikte, çelik, ekonomik büyüme ve çevresel sorumluluğun iç içe girdiği yeşil ekonomide, tam merkezde yer alan bir malzemedir. Rüzgâr, güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerjide en çok kullanılan malzemelerin başında çelik gelmektedir.

Üretilen çelik mamüller 150 yıl boyunca yeniden kullanım özelliğine sahiptir. Sektörel açıdan incelendiğinde dünya genelinde, tahmin edilen çelik ürünleri geri dönüşüm oranları; inşaat sektöründe % 85, otomotiv sektöründe % 85, makinada % 90, elektrikli ürünlerde % 50 olarak belirlenmiştir (WSA,2012).

1.5.Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler

Ülkemizde ham çelikten nihai mamul üreten üreticiler Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz ve İç Anadolu bölgesinde faaliyet göstermekte olup, üreticilerin çoğunluğu Marmara, Ege, Akdeniz sahil şeridinde yer almaktadır. Demir çelik sektöründe yaklaşık 150'ye yakın firma faaliyet göstermektedir. Bunların içerisinde kapasiteleri 50.000 ton ile 3.500.000 ton arasında değişen Elektrik Ark Ocaklı tesis ile toplam kapasiteleri 8.500.000 ton olan entegre tesis bulunmaktadır. Diğer tesisler ise sadece haddehane hüviyetinde olup, dışarıdan satın almış oldukları kütük ile profil, filmaşın, nervürlü ve yuvarlak inşaat demiri üreten tesislerdir.

Türkiye Çelik Haritası

Kaynak: TÇÜD

1.6.Sektörün Kapasite Kullanımı

Yılın ilk çeyreğinde ham çelik üretimimizin % 5.9 oranındaki düşmesi ile kapasite kullanım oranı, 2012 yılının aynı dönemindeki % 77 seviyesinden % 69'a gerilemiştir.

1.7. Sektörün Üretim ve Katma Değeri

Dünya'da teknolojik yönden gelişmiş ülkeler, demir-çelik üretiminde, miktar olarak fazla üretim yapmaktansa; yassı, vasıflı, paslanmaz, kaplanmış veya daha özel, **katma değeri yüksek** çelik ürünlerin üretimine yönelmeye başlamışlardır. Buna karşılık, Türkiye de dahil olmak üzere, gelişmekte olan ülkeler, miktar olarak fazla üretim yapma eğiliminde kalmışlardır. Bu nedenle, vasıflı çelik, paslanmaz çelik ve yassı ürünlerde üretim yapmak önem arz etmektedir.

NACE Rev. 2'ye göre 2010 yılında yaratılan toplam katma değerin % 50,04'i sanayi ve inşaat (B-F); % 49,96 hizmetler (G-S) sektöründe yaratılmıştır (TUİK).

2010 yılında yaratılan faktör maliyetiyle katma değere göre imalat sanayi % 33,85 payla ilk sırada yer almaktadır. Bunu sırasıyla % 20,18 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve % 6,97 ile Ulaştırma ve depolama sektörü izlemektedir (TUİK). 2010 yılında Ana Metal Sanayi 59,4 milyar liralık üretim değeri ile 8,1 milyar liralık katma değer sağlamıştır.

Ana Metal Sanayi Üretim Değeri ve Katma Değeri (2010)

NACE Rev.2	Üretim Değeri(Milyon TL)	Faktör Maliyetiyle Katma Değer(Milyon TL)
Ana Metal Sanayii	59.451	8.139
İmalat Sanayi	524.478	99.219
Toplam	1.152.230	293.092

Kaynak: TUİK, Nace Rev.2 Kod 24

1.8. Sektörün Cirosu

Çelik üreticileri 2013'ün ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde % 0,2 artışla 10,2 milyon ton çelik ürünü ihraç etmiştir. Ancak 2013 yılının ilk yarısında dünya emtia fiyatlarındaki genel düşüş ve iç pazar faktörlerinden dolayı değer açısından yüzde % 4,3 azalışla 8,3 milyar dolar ihracat yapmıştır. İhracatımızdaki ciddi orandaki düşüşler sebebiyle 2013 yılı ilk yarısında çelik sektörünün cirosunun düşmüş olabileceği değerlendirilmektedir.

1.9. Sektörün Ar-Ge Faaliyetleri

Demir-Çelik sektörü iklim değişikliğinde etkileri büyük olan sektörlerden biri olmakla birlikte, sektörün bugünkü mevcut teknolojilerle çelik üretiminden kaynaklanan CO2 emisyonlarını düşürmesi pek mümkün görülmemektedir. Bu nedenle, dünya genelinde firmalar araştırma geliştirme faaliyetlerini, demir çelik sektörünün emisyon değerlerini düşürmeye ve enerji yoğun sektör olarak kullanılan enerji miktarını azaltmaya yönelik teknolojileri geliştirmek üzere yapmaktadır.

Türkiye'de ise henüz sektöre ait bir ARGE merkezi bulunmamakla birlikte, hem sektörün test ve servis hizmetlerine ihtiyaç verecek hem de ARGE çalışmalarını yapacak bir kuruluş sektör tarafından planlanmaktadır. Böylece ürün ve üretime yönelik altyapının kurulması, akabinde Çevre, Hammadde, Enerji alanlarında altyapının kurularak faaliyet göstermesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, gelişen otomotiv ve petrol taşımacılığında kullanılan çeliklerde ciddi seviyede Ar-Ge yapılması gerekmektedir. Firmaların, korozyon, karbon emisyonu gibi rekabet öncesi alanlarda Ar-Ge projeleri geliştirebilmeleri, Türkiye'deki sektörün hammadde, enerji ve çevre gibi ortak sorunlarının çözümünde ortak

çalışılabilecekleri bir ortamın yaratılması sektörün rekabet edilebilirliği açısından önem taşımaktadır.

1.10. Sektörün Dış Ticareti

2013 yılı ilk yarısı için demir çelik ürünleri ihracatı önceki yılın aynı dönemine göre miktar bazında % 0,7 oranında azalarak 8,40 milyon tona ulaşmış ancak değer bazında % 8 oranında azalarak 5,3 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Sektörün toplam ihracatı ise % 0,2 oranında artarak 10,25 milyon tona ulaşmıştır.

Aynı dönemde demir çelik ithalatı, önceki yılın aynı dönemine göre miktar bazında % 28,7 oranında artarak 7,2 milyon tona ulaşmıştır.

Demir Çelik Ürünleri Dış Ticareti²

	ithalat					
	2012- 6 ay		2013- 6 ay		% Değişim	
	ton	1000\$	ton	1000\$	miktar	değer
Yarı Ürünler	1.337.521	850.695	2.489.328	1.357.792	86,1	59,6
Yassı Ürünler	3.223.039	2.875.315	3.598.536	2.932.460	11,7	2,0
Uzun Ürünler	690.574	728.194	706.193	692.496	2,3	-4,9
Çelik Ürünleri Toplamı	5.251.134	4.454.203	6.794.057	4.982.748	29,4	11,9
Borular	178.128	343.402	220.148	470.140	23,6	36,9
Diğerleri	170.024	730.093	189.370	840.045	11,4	15,1
TOPLAM	5.599.285	5.527.698	7.203.576	6.292.933	28,7	13,8

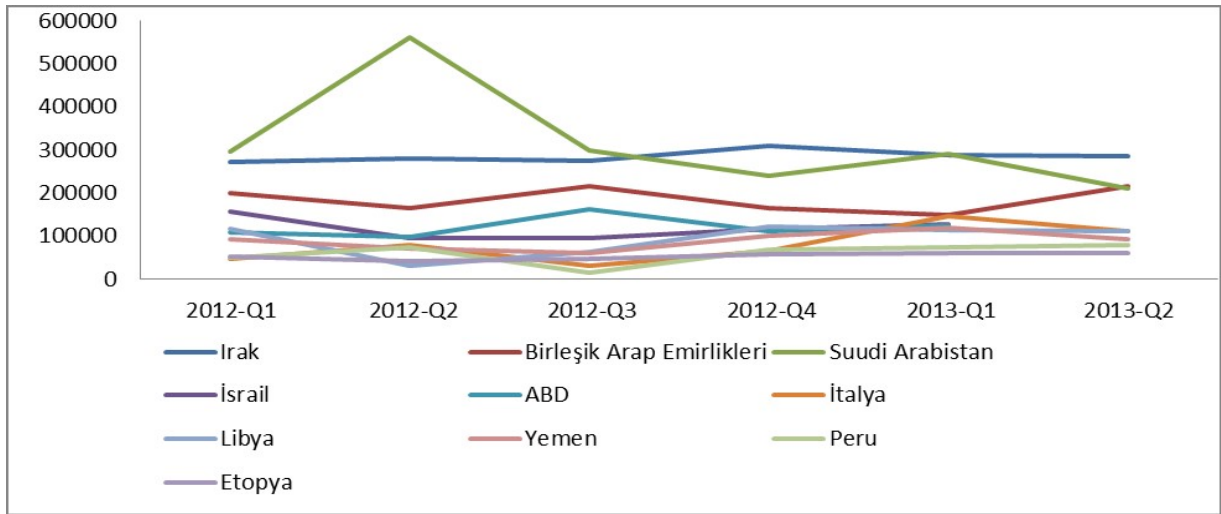
	ihracat					
	2012- 6 ay		2013- 6 ay		% Değişim	
	ton	1000\$	ton	1000\$	miktar	değer
Yarı Ürünler	1.338.980	856.989	1.221.997	707.026	-8,7	-17,5
Yassı Ürünler	923.554	764.861	1.415.693	1.035.720	53,3	35,4
Uzun Ürünler	6.198.096	4.185.640	5.765.935	3.597.931	-7,0	-14,0
Çelik Ürünleri Toplamı	8.460.629	5.807.490	8.403.625	5.340.677	-0,7	-8,0
Borular	877.159	873.591	909.657	856.076	3,7	-2,0
Diğerleri	883.835	2.041.544	932.952	2.147.134	5,6	5,2
TOPLAM	10.221.623	8.722.625	10.246.235	8.343.887	0,2	-4,3

Kaynak: TÇÜD

2013 yılının ilk yarısında demir çelik ürünlerinin bölgesel ihracatı incelendiğinde, pazarların çok fazla değişmediği, yine Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinin ağırlık kazandığı ancak ihracat miktarlarının bu bölgedeki siyasi istikrarsızlıklar nedeniyle düşüş gösterdiği gözlenmektedir.

² <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/demircelik-sektor-raporu--24102013100707.pdf>

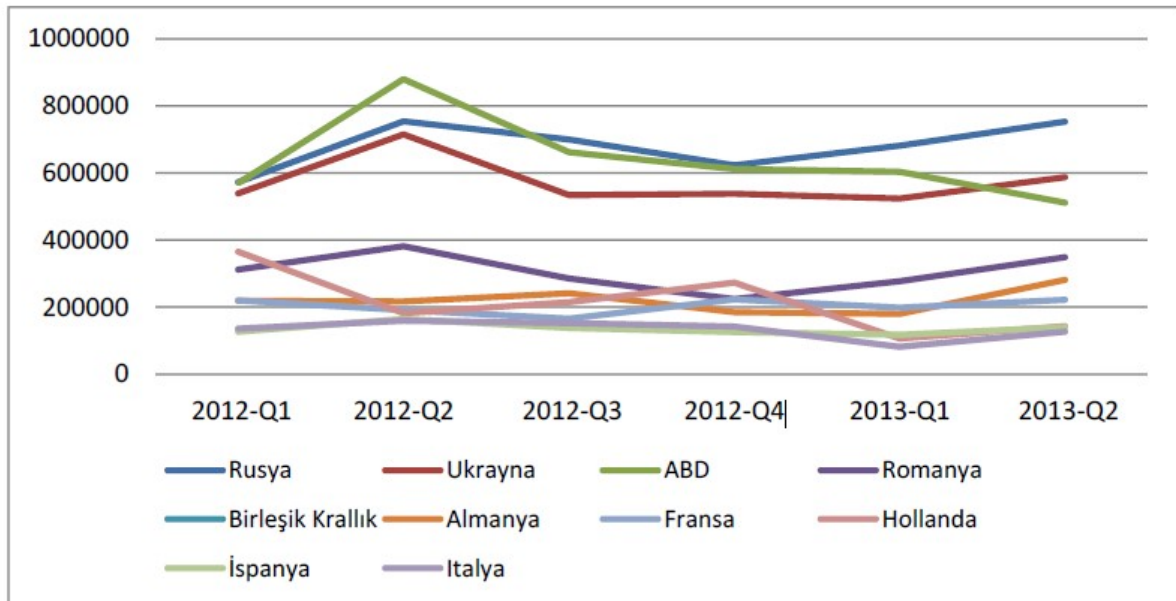
Demir Çelik Ürünleri İhracatı İlk 10 Ülke (1000 Dolar)

Kaynak: Trade Map

Demir çelik ürünleri ithalatında ise 2013 yılının ilk yarısında genel bir artış trendi dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, en fazla ithalat yapılan ülkeler Rusya, Amerika ve Ukrayna olurken, AB bölgesinden yapılan ithalatların 2013 ilk iki çeyreğinde de arttığı gözlenmektedir.

Demir Çelik Ürünleri İthalatı İlk 10 Ülke (1000 Dolar)

Kaynak: Trade Map

1.11. Sektörün Maliyet Bileşenleri

Demir çelik sektöründe, ağırlıklı olarak ithal girdi kullanılmaktadır. Elektrik Ark Ocaklı (EAO) kuruluşlarda hammadde olarak kullanılan hurdanın %70 civarındaki bölümü ithal edilmektedir. 2013 yılı ilk yarısında 3,7 milyar dolarlık hurda ithal edilmiş ve bu ithalatın büyük bir kısmı ABD, Rusya, Ukrayna ve AB (27) ülkelerinden yapılmıştır. Entegre tesislerde ise, hammadde olarak kullanılan taş kömüründe 414 milyon dolar (2,57 milyon ton) ve demir cevherinde 597 milyon dolar ithalat yapılmıştır.

Sektörde Girdi Payları

Girdiler	Elektrik Ark Ocakları (EAO)		Entegre Tesisler (BOF)	
(Mal Bazında)	Yerli (%)	İthal (%)	Yerli (%)	İthal (%)
Hurda	30	70		
Demir cevheri			40	60
Taş Kömürü			10	90

Kaynak: TÇÜD

Yukarıda yurtiçi sektörün girdi payları gösterilirken, benzer bir çalışmayı OECD Çelik Komitesi yapmış ve aşağıda belirtilen yüzde oranlarına ulaşmıştır. Özetle, demir cevheri entegre tesislerde % 47,6 oranında maliyet unsuru olurken, hurda elektrikli ark ocaklarında genel maliyet içinde % 75,5 oranında paya sahiptir. Hammadde genel toplam maliyetle ağırlıklı paya sahip olurken, enerji bir sonraki faktör olarak dikkat çekmektedir.

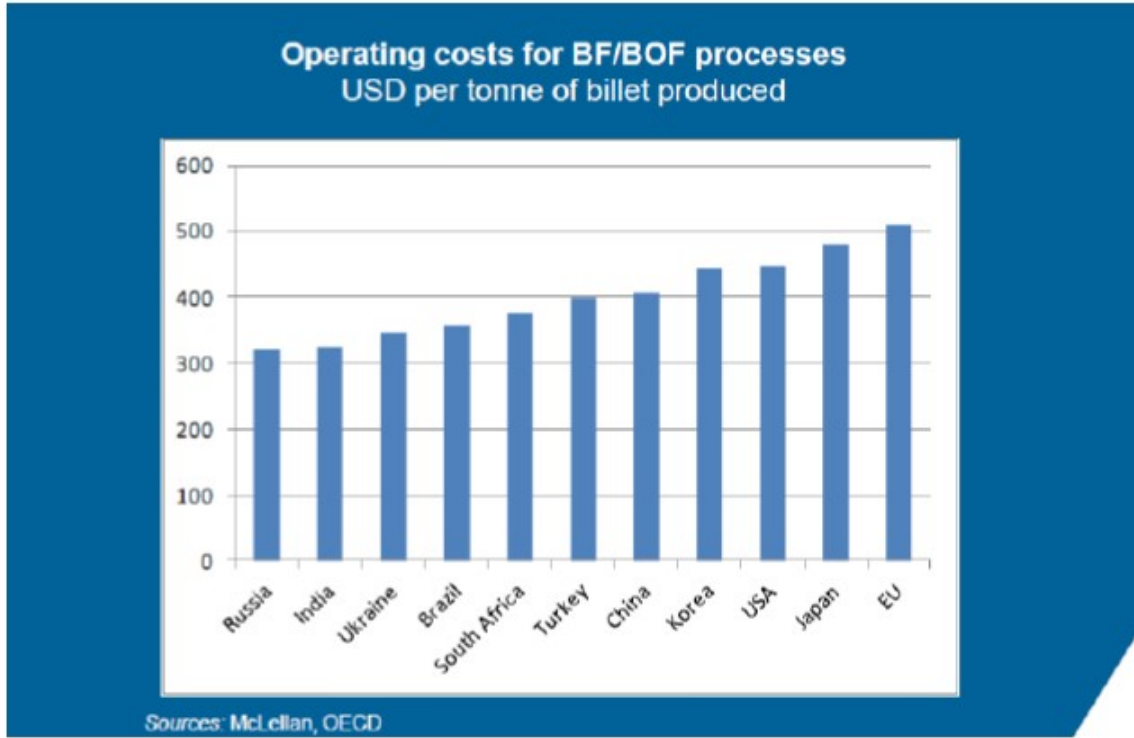
Yüksek Fırın ve Elektrik Ark Ocaklı Üretim Tesislerinde Maliyet Unsurları (% toplam maliyetteki payı)

	BF/BOF	EAO
Demir Cevheri	47,6	
Taş Kömürü	25,7	
Hurda	13,1	75,5
Toplam Hammadde	86,4	75,5
Enerji	2,5	9,9
Tüketim Giderleri	14,7	10,1
Servisler	8,2	4,4

Kaynak: OECD, Mclellan, Eylül 2012

Aynı çalışmada, yüksek fırınlarındaki 1 ton kütük üretimindeki maliyetlere bakıldığında AB'nin en yüksek maliyetlere katlandığı, Türkiye ve Çin'in ortalarında bir seviyede yer aldığı, en düşük maliyete ise Rusya'nın katlandığı görülmektedir.

Yüksek Fırın İçin Üretim Maliyetleri

1.12. Sektörün 2013-2023 Projeksiyonu

Önümüzdeki dönemlerde dünya çelik üreticileri tarafından, çelik sektöründe şirket birleşmelerinin devam edeceği öngörülmektedir. Bununla birlikte, Orta Doğu, Uzak Doğu (Hindistan) ve Latin Amerika'da (Brezilya) yeni kapasitelerin kurulması ve kurulan kapasitelerle bu bölgedeki piyasanın canlanması beklenmektedir. Diğer taraftan, Rus çelik piyasanın hareketlenmesi beklenirken, Çin'in büyümesini yavaşlatması öngörülmektedir. (WSD,2012)

Dünya Çelik Dinamikleri (WSD) tahminleri arasında yeni kapasitelerin kurulumunu sağlayacak olan diğer bir faktör teknolojik devrimdir. Sektörü yeni yatırımlara teşvik edecek teknolojik devrim öngörülmektedir.

WSD, kapasite konusunda ise gelecekte bugünkü durumundan farklı bir senaryo çizmemektedir. Kapasite fazlalığının devam edeceği öngörülürken, kapasitelerin olduğu yerlerin yıllar içinde değişkenlik gösterdiği vurgulanmıştır. Son 20 yıldır Pasifik Havzasına doğru yön değiştiren çelik üretim kapasitesinin, 2000'li yıllardan itibaren Çin'e doğru yer değiştirdiği belirtilmiştir. Bu durumun seyrini değiştiren fiyattan mühendislik tahminlere kadar birçok faktör olduğu ifade edilmiştir.

Diğer durum ise üretimin son yıllarda elektrikli ark ocaklı fırınlara kaymasıdır. Günümüzde çelik üretiminde etkin ülkeler hala Bazik Oksijen Fırınlara ile üretim yaparken, gelecekte birçok ülkede Elektrik Ark Ocaklı üretimin etkin olması beklenmektedir.

Diğer taraftan, WSD 5 Çinli çelik firmasını "dünya sınıfında çelik üreticisi" olarak belirlemiştir. Küresel bazda ise bu kapsamda 30 çelik üreticisi şirket belirlenmiştir. Günümüzde "dünya

sınıfında çelik üreticisi” şirketler Çin kaynaklı olmayan tüketimin % 42’sini, Çin menşeli çelik ürünlerin sevkiyatının ise % 23’ünü gerçekleştirmektedir. Bu şirketlerin önümüzdeki 10 yılda kazanan olması beklenmektedir. Mevcut rekabetçi çevrede “dünya sınıfındaki çelik üretici”lerin daha güçlü büyümesi beklenmektedir.

COFACE finansman ve kredi şirketi ekonomistleri tahminlere göre, 2013 yılının kısıntılar yılı olması öngörülmektedir. Çin talebinin düşmesi beklenirken, Avrupa Bölgesinde otomotiv ve inşaat sektöründeki gelişmelere paralel olarak çelik üreticilerin savunmasız kalacağı tahmin edilmektedir. Diğer taraftan ucuz Çin menşeli ürünlerin pazarda yer almasıyla, karların biraz daha azalması beklenmektedir. Tüm bu faktörlerin etkisiyle çelik piyasasında iflasların ve geciken ödemelerin yaşanabileceği vurgulanmıştır. Bu sebeple de tedarikçilerin gerekli önemleri alması gerektiği belirtilmiştir.

Küresel çelik üretimi 2012 yılında en yüksek seviyeye ulaşmıştır ancak % 77 kapasite kullanım oranı ile bu üretimi gerçekleştirmiştir. 2013 yılında arzın talebi geçmesi fiyatların aşağı seviyelere çekilmesi ve üretimin kısıtlanması beklenmektedir (WSD, COFACE, 2012).

Dünyada yukarıda ifade edilen gelişmeler beklenirken, Türkiye’de üreticilerin gelişmeleri dikkate alarak kendilerine bir yol haritası hazırlaması önem arz etmektedir. Diğer taraftan, Türk demir çelik sektörünün rekabetçiliğini artırmak için katma değeri yüksek ürünler olan ve birçoğu önemli ithalat kalemi olan ürünlere yönelik yatırım yapması gerekmektedir. Bu bağlamda, önümüzdeki dönemlerde yatırımların gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

Türkiye’nin, 2023 ihracat hedefi doğrultusunda demir çelik sektörünün 2023 yılında 55 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmesi, dünya pazarından % 4 pay alması ve yıllık ortalama %7,4 büyümesi hedeflenmiştir.

Bununla birlikte demir-çelik sektörünün ödemeler dengesi açığını kapatma yönünde önemli katkı sağlaması ve uzun vadede vasıflı, paslanmaz ve yapısal çelik gibi katma değeri yüksek ürünlerin, üretim ve tüketim paylarını arttırması öngörülmektedir. Ayrıca, Türkiye’nin deprem bölgesinde olması nedeniyle yapısal çeliğe yönelik tüketim alışkanlıklarının yerleşmesi sonucunda ciddi üretim kapasitelerine ulaşması beklenmektedir.

1. SEKTÖRÜN SON 6 AYLIK DEĞERLENDİRMESİ

2.1.Son Dönemdeki Sektöre İlişkin Türkiye ve Dünyadaki Gelişmeler

2013 yılı ilk yarısı itibariyle üretiminde düşüşler gözlenen Türkiye demir çelik sektörü, dış ticaretinde de açık vermeye devam etmiştir. Tüketimin arttığı bu dönemde ihtiyaçlar ithalatla karşılanmıştır. İhracatın ise aynı oranda artmadığı bu dönemde, Türk lirasının dolar karşısında değer kaybetmesi, hammadde fiyatlarının özellikle hurdanın değer kazanmasına ve maliyetlerin artmasına neden olmuştur. Bu durumda kar marjları daralan sektör, ihracatını miktar bazında fazla artıramamış, değer bazında ise % 4,3 oranında azalmıştır.

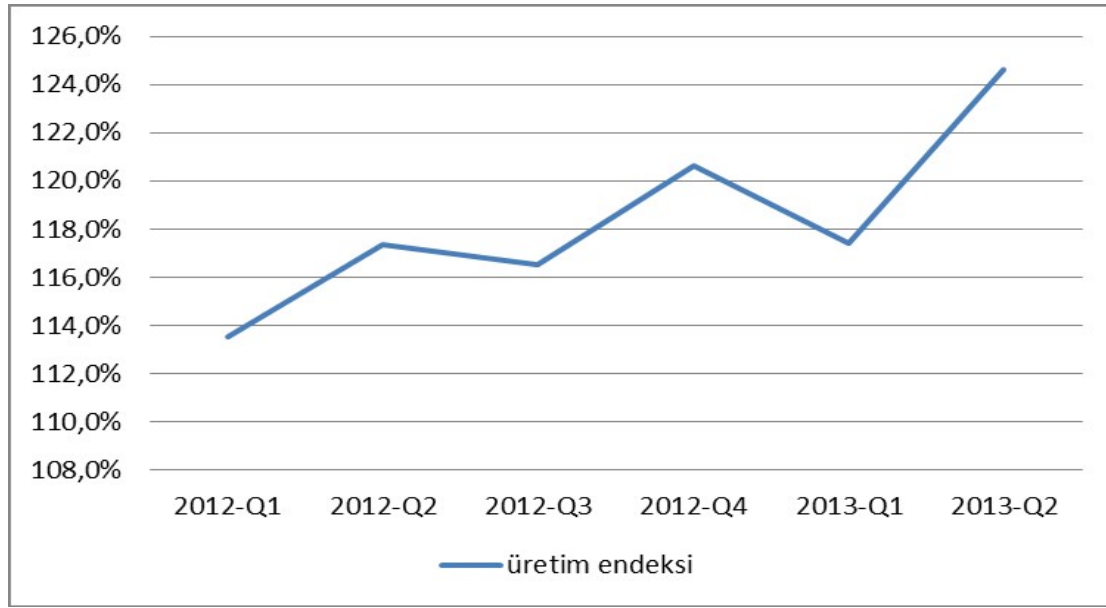
Diğer taraftan, 2013 yılı ilk 6 ayında sektörün ithal kalemleri değişmemiş, hammadde, paslanmaz ve vasıflı çelikler açısından dışa bağımlılığı devam etmiştir. Bu nedenle, Türkiye demir çelik sektörü gibi enerji yoğun, hammaddede dışa bağımlı ve maliyetleri yüksek bir

sektörün ülkemize katma değerini artırması gerekmektedir. Dış ticaret açığımız ve 2023 hedeflerimiz açısından çelik sektörünün katma değeri yüksek ürünlerin üretimine geçmesi büyük önem arz etmektedir.

2.2.Sektörün Üretim Endeksi Değerlendirmesi

TÜİK verilerine göre 2010 yılı baz alınarak hesaplanan üretim endeksi değerlendirmesinde, 2013 yılı ilk iki çeyreğinde ana metal sanayi üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre artış göstermiştir.

Ana Metal Sanayi Üretim Endeksi

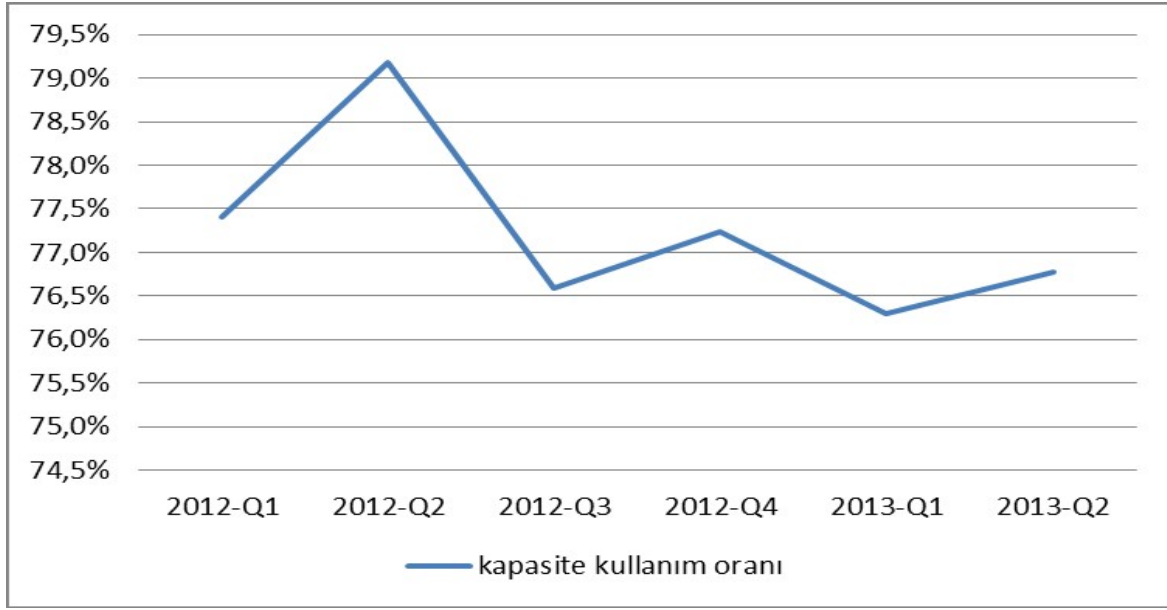

Kaynak: TÜİK (2005=100) NACE Kod:24

2.3.Sektörün Kapasite Kullanım Oranı Değerlendirmesi

2013 yılında ana metal sanayi kapasite kullanım oranları yılın ilk yarısında bir önceki yılın kapasite kullanım oranlarının altında kalmış, ilk çeyrekte % 76,3, ikinci çeyrekte ise % 76,6 olarak kaydedilmiştir.

Ana Metal Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

2.4.Sektörün İhracat ve İthalat Değerlendirmesi

2013 yılı ilk yarısında 13,2 milyar dolarlık ithalat ve 8,5 milyar dolar ihracat gerçekleştiren demir çelik sektörü yılın ilk yarısında 5 milyar dolarlık dış ticaret açığı vermiştir. Sektör bir önceki döneme göre ihracatını % 4,03 oranında azaltmış, ithalatını ise % 6,23 oranında artırmıştır.

2012 Yılı Demir Çelik Sektörü Dış Ticareti (Dolar)

		2012-6 ay		2013-6 ay	
		ihracat	ithalat	ihracat	ithalat
72	Demir ve çelik	5.950.038.651	10.199.617.909	5.484.643.887	9.171.654.673
73	Demir veya çelikten eşya	2.933.841.087	1.090.475.010	3.019.175.256	3.019.175.256
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	16.879.087	545.364.798	37.313.615	597.042.956
860719	Dingil, tekerlek vb. aksam-parçaları	545.754	18.750.075	702.118	13.676.506
27011210	Kokluk taşkömürü; bitümenli	7.531	586.818.821	0	414.714.731

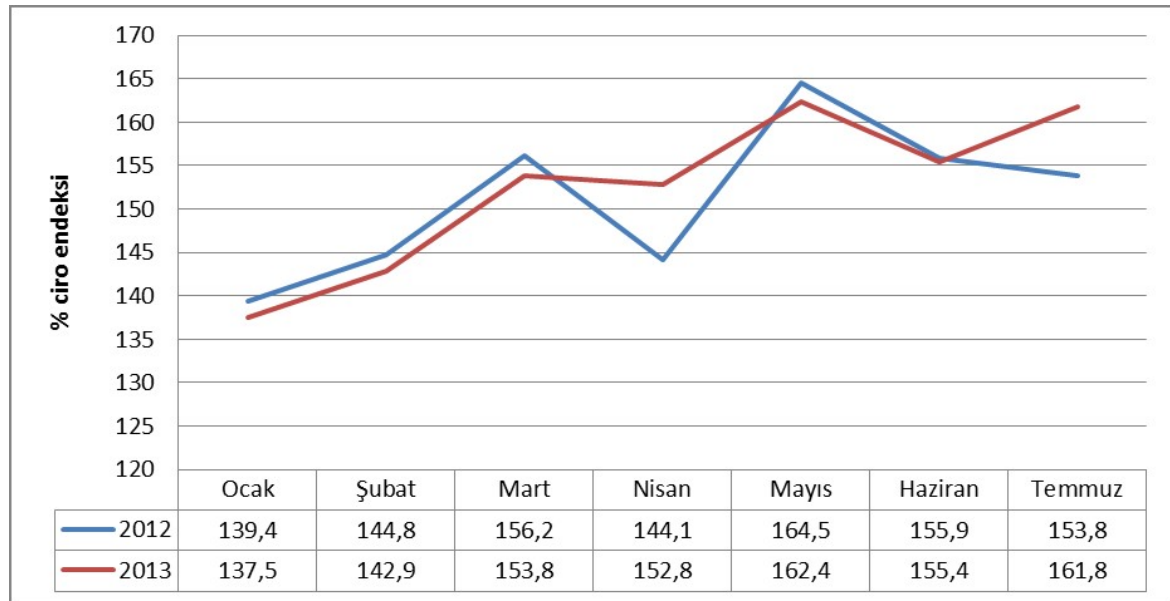
Kaynak: TÜİK

Çelik üretiminin başlıca girdi kalemleri olan hurda, demir cevheri ve kömür üretimlerinin ülkemizde yetersiz olması, bu ürünlerde yurtdışına bağımlılığın süreceğini göstermektedir. Türkiye'nin, Dünya Hurda İthalatındaki payı ise % 18 olarak tahmin edilmektedir. (Kaynak: WSA) Dünya çelik hurda tüketiminin 2015 yılına kadar 631,5 milyon tona ulaşılması beklenmektedir. (Küresel Sanayi Analizleri Raporu) TÜİK verilerine göre 2013 yılı ilk 6 ayında 3,4 milyar dolarlık hurda ithalatı gerçekleştiren sektör, bir önceki dönemde 5,1 milyar dolarlık hurda ithalatı yapmıştır.

2.5.Sektörün Ciro Endeksi Değerlendirmesi

2013 yılı ilk çeyreğinde düşüş gösteren ana metal sanayi satışları, yılın ikinci çeyreğinde toparlanarak bir önceki dönemin değerlerini yakalamıştır. Temmuz ayı itibariyle de, ana metal sanayi satışları bir önceki yılın aynı dönemine göre artış göstermiştir. 2013 yılı ilk yarısının geneline bakıldığında ciro endeksi bir önceki yılın değerine kıyasla (% 151) 1 puan artarak % 152 olarak kaydedilmiştir.

Ana Metal Sanayi Ciro Endeksi (2010=100)

Kaynak: TÜİK, Nace Rev.2 kod 24

3. SEKTÖRÜN SWOT ANALİZİ

3.1. Sektörün güçlü yönleri ve fırsatlar³

- Talebin ve tüketimin güçlü olması,
- Başta altyapı ve inşaat sektörleri olmak üzere birçok sanayi sektörünün yüksek miktarlardaki potansiyel ihtiyaçları,
- Yurtiçi çelik tüketimindeki büyük gelişme potansiyeli,
- Yüksek kapasiteye sahip olunması,
- Dönüşüm programları çerçevesinde kapasitedeki iyileştirmeler,
- Kalifiye işgücü,
- Tesislerin büyük bir bölümünün, yeni ve güçlü bir teknolojik yapıya sahip olmaları,
- Teknik ve mühendislik bilgisinin yüksek seviyede bulunması ve teknolojik gelişmeleri yakından takibe yönelik, sürekli yatırım kültürü,
- Teknolojik donanım ve tecrübe itibarıyla uluslararası rekabet gücü,
- Uluslararası standartlarda katma değeri yüksek ürün üretimine odaklılık,
- Firmaların ve karar mekanizmalarının dinamik yapısı,
- Sektörün tümüyle, özel sektör hüviyetinde bulunması,
- AB mevzuatına uyum çalışmaları,
- Yüksek çevre bilinci ve çevre koruma faaliyetlerinin sürdürülmesi,
- Orta Doğu, Doğu Avrupa ve Kuzey Afrika gibi büyüyen pazarlara yakınlık,
- Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin gelişme potansiyeli yüksek otomotiv endüstrileri.

3.2. Sektörün zayıf yönleri ve tehditler

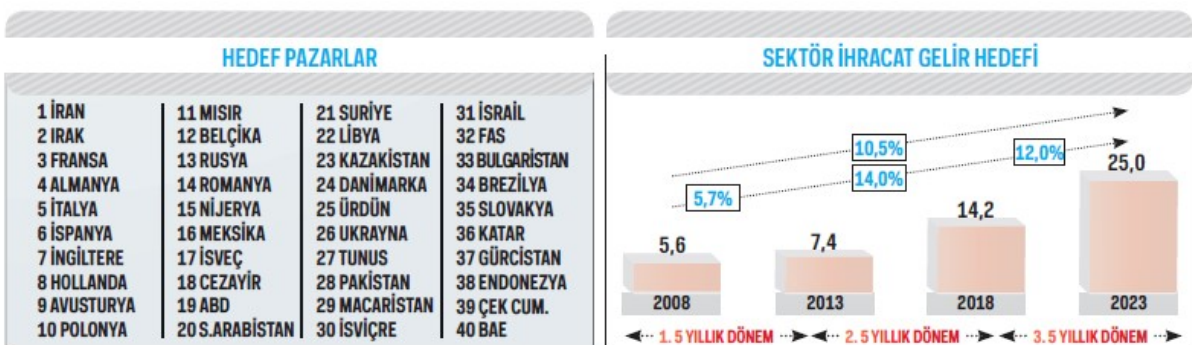
- Başta enerji olmak üzere, girdi maliyetlerinin yüksek seviyede olması,
- Kamu kesiminin, girdi maliyetlerini arttıran yaklaşımları,
- Hammaddenin önemli bir kısmının ithalat yoluyla temin edilmesi,
- Uluslararası hammadde pazarında tedarik sıkıntısı,
- Hammadde fiyatlarındaki süreklilik taşıyan artış eğilimi,
- BDT'li üreticilerin ve konsolidasyona giden dünya çelik devlerinin, ucuz girdi teminine yönelik yatırımları,
- Doğal gaz ve elektrik üretiminde, tekel konumundaki tedarikçilere bağımlılık,
- Çevre ve Orman Bakanlığı'nın yatırımları yavaşlatan ve rekabet gücünü düşüren yaklaşımları,
- Yüksek maliyetli çevre yatırımları,
- Çevre şartlarının hassaslaşması ve Kyoto Protokolü'ne uyuma yönelik maliyetlerin yüksek olması,
- Global çelik sektöründeki yatay ve dikey bütünleşmeler nedeniyle, ortaya çıkan güçlü rakipler,
- Kalitesiz ve ucuz ürün ithalatını engelleyici mekanizmaların yetersiz olması,
- Piyasadaki üretici sayısının fazlalığı,
- Yatırımlara AB mevzuatı dışında devlet yardımı sağlanmasının sona ermesi,
- İşçilik maliyetlerinin rakip ülkelere kıyasla yüksek olması,

³ http://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/Tobb_Demir_Sektor_rapor2011.pdf

- Kâr marjlarının karşılaştırmalı olarak, düşük seviyede kalması,
- Başta Rusya ve Ukrayna olmak üzere, rakip üreticilerin bulunduğu ülkelerin uyguladığı doğrudan ve dolaylı devlet yardımları,
- Potansiyel pazarlardaki korumacı yaklaşımlar,
- Global çelik sektöründeki fazla kapasiteler,
- Çin'in sahip olduğu büyük kapasitenin, fiyatlar üzerinde sürekli baskı oluşturması,
- Çin'in net ihracatçı konumunu geliştirerek sürdürmesi,
- Çin'in yüksek ham çelik üretimine bağlı olarak, hammadde tüketimini arttırması,
- AB'nin 3.ülkelerle imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşmaları'nın Türkiye'yi kapsamaması,
- Çelik servis merkezlerinin yetersizliği,
- Demiryolu alt yapısının yetersizliği,

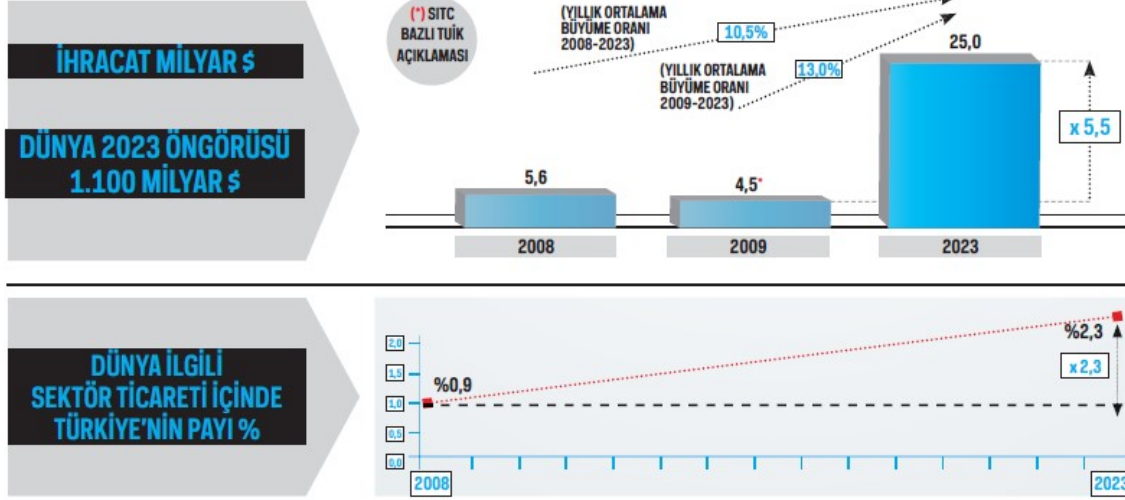
4.SEKTÖR 2023 HEDEFLERİ

TEMEL GÖSTERGELER		
2008	Demir Ve Demir Dışı Metaller Sektörü	2023
5,6	İhracat Geliri (milyar \$)	25,0
%0,9	Dünya Pazar Payı (%)	%2,3
2000-2008 %26,0	Yıllık Ort. Artış Oranı (%)	2008-2023 %10,5

2023 VİZYONU⁴

2023 VİZYONU: RAKİPLERİN ÖNÜNE GEÇEREK, SÜRDÜRÜLEBİLİR İHRACAT BÜYÜMESİ SAĞLAMAK

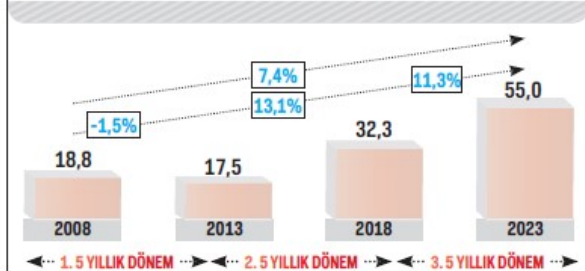
TEMEL GÖSTERGELER

2008	Çelik Sektörü	2023
18,8	İhracat Geliri (4 milyar \$)	55,0
%2,75	Dünya Pazar Payı (%)	%4,1
2000-2008 %32,3	Yıllık Ort. Artış Oranı (%)	2008-2023 %7,4

HEDEF PAZARLAR

1 İRAN	11 BAE	21 GÜRCİSTAN	31 TÜRKMENİSTAN
2 CEZAYİR	12 RUSYA	22 ROMANYA	32 KAMBOÇYA
3 IRAK	13 AZERBAYCAN	23 HİNDİSTAN	33 TAYLAND
4 MİSİR	14 ANGOLA	24 ENDONEZYA	34 KUVEYT
5 LİBYA	15 İTALYA	25 KORE	35 ÇİN
6 ÜRDÜN	16 TUNUS	26 LÜBNAN	36 BULGARİSTAN
7 S.ARABİSTAN	17 FAS	27 İSRAİL	37 YEMEN
8 SURİYE	18 SUDAN	28 PAKİSTAN	38 KATAR
9 ABD	19 KAZAKİSTAN	29 PERU	39 SİNGAPUR
10 NİJERYA	20 G.AFRİKA	30 ŞİLİ	40 İNGİLTERE

SEKTÖR İHRACAT GELİR HEDEFİ

Sektör 2023 Hedef Stratejileri;

- Hammadde rezerv tespitinin yapılması,
- Hammadde üretimi yapacak fabrikaların enerji maliyetlerinin düşürülmesine yönelik gerekli girişimlerde bulunulması,

⁴ http://www.tim.org.tr/files/downloads/2023/2023_ihracat_stratejisi_kitabi.pdf

- Maden arama ve işletme konusunun detaylı şekilde ele alınacağı bir platform oluşturulması,
- Döküm sektörünün ihtiyaç duyduğu sfero pik üretiminin ülkemizdeki üretim miktarı ithal edilmek zorundadır. Bu nedenle, ülkemizde sfero ve pik üretim kapasitesinin arttırılması için entegre demir çelik tesislerinin (İSDEMİR-KARDEMİR gibi) sfero pik üretimine de yönelmelerinin sağlanması,
- Demir ve Demir dışı Metaller Sektörü altında yer alan sektörlere ilişkin şura/çalıştayların düzenlenmesi,
- 2023 ihracat hedeflerinin takibi için ayrı sektörel birimlerin oluşturulması,
- Çelik sektörü sinerji alanlarının belirlenmesi,
- Yurtiçi hurda toplama faaliyetlerinin kolaylaştırılması,
- Hurda toplama merkezlerinin oluşturulması,
- Yurtiçi demir cevherinin tenörünün artırılması için zenginleşme tesislerine teşvik verilmesi,
- Hammadde ve cevher üretimine ilişkin yurtdışı şirket alımlarının desteklenmesi,
- Demir çelik ve enerji yatırımlarında ÇED uygulamalarının basitleştirilmesi,
- Çelik sektörünün uluslararası piyasadaki rekabet gücünü olumsuz yönde etkileyen AB'de olmayan çevre katkı payının kaldırılması,
- Sanayi tesislerinin kurulması amacıyla bedelsiz arazi tahsislerinin yapılması
- Yeni Organize Sanayi Bölgeleri açılmasının kolaylaştırılması ve henüz faaliyete geçmeyen OSB'lerin aktif hale gelmesinin sağlanması ve var olan OSB'lere teşviklerin artırılması,
- Otomotiv, beyaz eşya, kesici takım, plastik gibi birçok sektörlerde kullanılan takım çeliklerinin ülkemizde üretilmesi için firmalarımıza destek verilmesi,
- Metal mutfak eşyaları sektöründe kümelenmenin desteklenmesi,
- Gümrük müşavirlik işlem ücretlerinin düşürülmesi,
- Hurda ithalatında (bakır, alüminyum, çelik gibi) Çevre Katkı Payının kaldırılması,
- E-ticaretin yaygınlaştırılması,
- "Made in Turkey" ismiyle satış platformları kurulması ve bunların ülkelerin ilgili internet arama motorlarında ilk sıralarda yer almasının sağlanması,
- Ar-Ge Proje Pazarlarının geliştirilmesi ve bunlara yönelik devlet teşviklerinin artırılması,
- Endüstriyel ürün ve faydalı model kapsamındaki ürünlerin kopyalanmasının (taklitçilik) engellenmesi,
- Fabrikalarda verimliliğin artırılmasına yönelik modernizasyon çalışmalarının desteklenmesi,
- Yapısal çeliğin kullanımına yönelik teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi,
- Demir Çelik Enstitüsünün kurulması,

KAYNAKÇA

- <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/demircelik-sektor-raporu--24102013100707.pdf>
- http://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/Tobb_Demir_Sektor_rapor2011.pdf
- Türkiye İstatistik Kurumu
- Dünya Çelik Birliği
- Dünya Ticaret Örgütü
- Demir Çelik Üreticileri Derneği
- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) Çelik Komitesi
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı İstatistikleri
- www.prweb.com